

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapsstyrelsens berättelse för år 1992

1993-94

nr 10

Lsb 1992

SAMMANFATTNING

Landskapsstyrelsens förslag

Landskapsstyrelsen har till lagtinget överlämnat den i 25 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse förutsatta förvaltningsberättelsen för år 1992.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att lagtinget meddelar landskapsstyrelsen till kännedom de synpunkter som framförs i betänkandet. Utskottet behandlar i betänkandet huvudsakligen behovet av reformer av lagstiftningen som rör landskapsstyrelsens arbete samt landskapsstyrelseledamöternas ställning och befogenheter.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

Ärendenas behandling i landskapsstyrelsen

Antalet behandlade ärenden

Utskottet har konstaterat att antalet ärenden som landskapsstyrelsen handlägger varje år tenderar att öka. Totalantalet behandlade ärenden steg från 10.442 år 1991 till 11.027 år 1992. Samtidigt eftersträvar landskapsstyrelsen kontinuerligt att minska arbetsbördan i plenum genom att delegera beslutanderätten. Antalet ärenden i plenum är dock fortfarande mycket högt och försvårar enligt utskottets bedömning landskapsstyrelsens möjligheter att ägna tillräckligt mycket tid åt långsiktiga frågor, planering, principdiskussioner och dylikt.

Tidigare utredningar och lagstiftningsprojekt rörande landskapsförvaltningen

Utskottet har i sammanhanget diskuterat frågor med anknytning till landskapsstyrelsens beslutsfattande, ledningsansvaret och landskapsförvaltningens (närmast centralförvaltningens) organisation. Utskottet konstaterar att lagstiftningen i flera avseenden är föråldrad och oändamålsenlig samtidigt som dock en faktisk anpassning till de förändrade förhållandena i flera avseenden skett. Olika lagstiftningsprojekt har under många års tid varit under beredning men endast delvis kunnat fullföljas. Samtidigt har ett omfattande organisationsutvecklingsarbete pågått i olika etapper under ett antal år.

Landskapsstyrelsen igångsatte projektet år 1987, först i samarbete med Statens utvecklingscentral och senare med det rikssvenska konsultföretaget Sinova. Detta arbete har redovisats i olika sammanhang, se bland annat budgetförslaget för år 1990 (Ls fr nr 9/1989-90) samt landskapsrevisorernas berättelser för åren 1987 och 1991.

Utskottet har erfarit att konsultrapporterna och det interna beredningsarbetet resulterat i olika delåtgärder och -beslut. Genom att inrätta ett s.k. Strategiskt forum bestående av landskapsstyrelsens medlemmar och avdelningscheferna samt en s.k. ledningsgrupp bestående av ledande tjänstemän vid centrala ämbetsverket har landskapsstyrelsen strävat till att organisations- och utvecklingsfrågor kontinuerligt beaktas och bereds. Inom dessa organ strävar man också till att lösa olika gränsdragningsproblem, dels mellan den politiska och den administrativa sektorn, dels mellan de olika enheterna inom landskapsförvaltningen.

På förslag av de olika konsultutredningarna eller på initiativ av de nämnda samordningsorganen har olika större och mindre reformer och förändringar genomförts inom landskapsförvaltningen. Som exempel kan nämnas handläggningen av anställnings- och personalfrågor, den interna informationen, museibyråns organisation m.m.

Under utredningsarbetets gång har miljöförvaltningen ägnats särskild uppmärksamhet. Redan när landstinget hösten 1983 förkastade ett förslag till ny ämbetsverkslag (se nedan) angavs behovet av ett kraftigare helhetsgrepp om miljöfrågorna som ett vägande motiv för beslutet. En miljösamordningsgrupp under ledning av den överinseende landskapsstyrelseledamoten verkar numera med uppgift att bereda olika aktuella ärenden, att ur miljövärdssynpunkt samordna frågor som berör flera byråers ansvarsområden, att förbereda utlåtanden till andra myndigheter samt dessutom att fortsätta arbetet med organisationsfrågorna inom miljövärderna.

Landskapsstyrelsen framlade redan hösten 1982 ett förslag till ny ämbetsverkslag (Ls fr nr 4/1982-83). Förslaget var en teknisk bearbetning och modernisering av 1973 års motsvarande lag. Framställningen förkastades emellertid i september 1983 med motiveringen att olika principiella frågor krävde fortsatt beredning och att många detaljer fordrade omarbetning. Framställningen ansågs inte heller återspegla några egentliga tankar om utveckling av förvaltningen utan innebar snarare en teknisk bearbetning föranledd av förändrade omständigheter. Lagutskottet framhöll (bet. nr 29/1982-83) samtidigt att en reform av ämbetsverkslagen borde sammanföras med en utredning om landskapsstyrelsens framtida ställning och organisation, exempelvis i samband med en utredning om en utvidgad parlamentarism.

Initiativ i anslutning till parlamentarismreformen

I samband med att lagstiftningen om landskapsstyrelsens tillsättande, politiska ansvar och sammansättning reformerades hösten 1987 berördes även frågor om bland annat ledningsansvar och formerna för landskapsstyrelsens beslutsfattande. Landskapsstyrelsen föreslog (fr nr 49/1986-87) bland annat en ändring av 3 § landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse (42/71) så att ansvaret för ledningen och tillsynen över förvaltningen skulle åvila landskapsstyrelsen som kollegium i stället för lantrådet personligen. Motivet var att lantrådsämbetet enligt dittills gällande ordning var av tjänstemannakaraktär men nu omvandlades till ett renodlat politiskt förtroendeuppdrag. Lagutskottet ansåg dock att lantrådet även i egenskap av förtroendevald politiker kan utöva tillsyn över landskapsförvaltningen. Samtidigt hänvisade utskottet (Lu bet. nr 31/1986-87) till att den kommitté som berett den s.k. parlamentarismreformen i sitt betänkande 1987:3 konstaterat att frågan om hur de ledande och övervakande uppgifterna av allmän karaktär inom landskapsstyrelsen skall ordnas borde bli föremål för särskild lagstiftning. Utskottet förväntade sig därför "... att organisations- och ledningsfrågorna inom landskapsstyrelsen ytterligare bereds och att landskapsstyrelsen till landstinget inkommer med nödvändiga förslag."

Landskapsstyrelsen föreslog vidare i nämnda lagförslag att medlem av landskapsstyrelsen vid enskild föredragning skulle ha rätt att avgöra ärenden även avvikande från föredragandens förslag utan att ärendet vid olika åsikter automatiskt skulle föras till plenum. Lantrådet skulle dock enligt förslaget ha rätt att kräva att ett delegerat ärende skulle föras till plenum. Landstinget beslöt emellertid på lagutskottets förslag att ändringen kunde anstå till dess erfarenheter vunnits av reformens verkningar i övrigt. Utskottet ansåg att också beslutanderätten vid enskild föredragning var en fråga som kunde behandlas "...i anslutning till...övriga organisationsfrågor inom landskapsstyrelsen."

Motiv för fortsatta reformer

Mot bakgrunden av det anförda konstaterar utskottet att frågor i anslutning till landskapsstyrelsens organisation och beslutsfattande diskuterats och utretts i olika sammanhang under en lång period. Större och mindre reformer har helt eller delvis genomförts. Det finns enligt utskottets åsikt likväl flera motiv för att fortsätta förnyelsearbetet:

* Den nya självstyrelselag som trädde i kraft den 1 januari 1993 ställer krav på en tidsenlig förvaltningsorganisation som är anpassad till lagens syften och de ekonomiska ramar lagen anger. Självstyrelselagen möjliggör också en utökad förordningsrätt för landskapsstyrelsen vilket i sin tur minskar behovet av att reglera

olika detaljfrågor i landskapslag.

* Tillräckliga erfarenheter har nu vunnits av den s.k. parlamentarismreformen som trädde i kraft i april 1988. Som framgått ovan förutsattes redan då reformen genomfördes olika uppföljande utredningar och ändringsförslag. Reglerna om landskapsstyrelsens beslutsfattande, om landskapsstyrelsemedlemmarnas ställning och ansvar och om förhållandet förtroendevalda-tjänstemän har inte till alla delar anpassats till den nya situationen.

* Den nuvarande lagstiftningen om landskapsstyrelsens organisation och beslutsfattande, om ärendenas handläggning samt om landskapsstyrelsens centrala ämbetsverk bereddes delvis redan i slutet av 1960-talet och tillkom i början av 1970-talet. Särskilt ämbetsverkslagen är på många punkter så föråldrad och oändamålsenlig att den i vissa avseenden snarare försvårar än underlättar utvecklingen av en rationell förvaltning. Den nya tjänstemannalagen (61/87) har ytterligare bidragit till att ämbetsverkslagen till vissa delar överhuvudtaget inte är tillämplig.

* Utvecklingen av det europeiska samarbetet kommer att medföra nya arbetsuppgifter för landskapsstyrelsen och förvaltningen. I EES-samarbetet kommer exempelvis landskapsstyrelsen att yttra sig över förslag till nya EES-rättsakter och förutsätts härvid (se Lu bet. nr 7/1992-93) samverka med lagtinget. Enligt självstyrelselagens 59 § 2 och 3 mom. kan också landskapsstyrelsen efter bemyndigande av lagtinget i vissa fall ge bifall till att fördrag träder i kraft i landskapet.

Utskottet har inhämtat att ett nytt förslag till ämbetsverkslag och till landskapslag om Ålands landskapsstyrelse tillsammans med vissa ändringar av landstingsordningen beretts inom landskapsstyrelsen sedan en längre tid tillbaka. I sammanhanget avser landskapsstyrelsen att omarbeta också reglerna om delegering av beslutanderätten, om landskapsstyrelseledamöternas ställning och ansvar samt om gränsdragningen mellan frågor som är av rent administrativ karaktär och sådana som är av politisk natur.

Utskottet understryker betydelsen av att arbetet med att modernisera lagstiftningen om ärendenas handläggning och om landskapsförvaltningen kommer i gång. De tidigare utredningar som gjorts och riktlinjer som utstakats bör härvid kunna läggas till grund för arbetet.

Särskilda synpunkter

Särskild uppmärksamhet bör enligt utskottet ägnas åt frågan att stärka

landskapsstyrelsens ställning som organ för fattande av beslut i övergripande och principiella frågor. En möjlighet kunde härvid vara att endast i lag (eller förordning) angivna ärenden avgörs i plenum medan beslutanderätten i alla andra ärenden utövas vid enskild föredragning eller tjänstemannaföredragning.

Genom att inrätta olika samarbets- och beredningsorgan har landskapsstyrelsen strävat till att underlätta det slutliga beslutsfattandet. En flexibel förvaltning förutsätter att olika metoder prövas och att samspillet mellan förtroendevalda beslutsfattare och beredande tjänstemän fungerar. Ytterligare ett alternativ som kunde övervägas är att utöka användningen av beredningsutskott inom landskapsstyrelsen.

Som en följd av den utvidgade parlamentarismen bör även landskapsstyrelseledamöternas ställning och ansvar ytterligare stärkas och förtydligas. Hit hör bland annat rätten att kunna fatta beslut även med avvikelse från föredragandens förslag samt en utökad möjlighet för medlemmarna att till behandling uppta egna initiativ.

Förvaltningens uppgift som ett beredande och verkställande organ för landskapsstyrelsen bör understrykas. Samverkan såväl över avdelnings- och byrågränser som mellan de enskilda landskapsstyrelsemedlemmarna och tjänstemännen bör ytterligare underlättas. Vid en lagstiftningsreform borde man därför överväga en organisationsmodell som bäst främjar dessa syften.

Utskottet finner det vidare angeläget att bestämmelserna om ärendenas handläggning ses över för att säkerställa att rättsskyddet tryggas och att landskapsmyndigheternas verksamhet präglas av serviceanda. Det är viktigt att en sådan lagstiftning reglerar förvaltningsförfarandet med tanke på såväl den interna handläggningen inom förvaltningen som allmänhetens behov av och rätt till upplysning och vägledning. I detta sammanhang vill utskottet understryka betydelsen av en tillräcklig intern utbildning som tar fasta på både gällande regelverk och verksamhetsrutiner.

Utskottet påminner om att landshövdingens rätt enligt 42 § i 1951 års självstyrelselag att utöva viss kontroll över landskapsstyrelsens verksamhet inte återfinns i den nya självstyrelselagen. Utskottet vill i det sammanhanget erinra om tidigare i lagtinget framförda förslag om någon form av laglighetsgranskning av landskapsstyrelsens beslutsfattande.

Utskottet utgår från att landskapsstyrelsen inom kort kommer att återuppta behandlingen av de i det föregående berörda frågorna. Enligt utskottet vore det ändamålsenligt om det fortsatta beredningsarbetet kunde ges en parlamentarisk förankring.

Behandlingsordningen för förvaltningsberättelsen

Utskottet har tagit del av de synpunkter kulturutskottet anfört i sitt utlåtande och vilka kulturutskottet också tidigare framfört. Utskottet konstaterar med anledning härav att landskapsstyrelsen efter initiativ från talmanskonferensen redan senaste år tidigarelagt utgivningen av förvaltningsberättelsen. Landskapsstyrelsen strävar till att berättelsen skall avges inom augusti månad, vilket möjliggör att den överlämnas till lagtinget omedelbart efter sommaruppehållet. Denna tidigareläggning ger även landskapsrevisorerna mera tid för granskning av berättelsen i anslutning till revisionsarbetet. Beträffande berättelsens uppläggning och innehåll hänvisar utskottet till vad det anförde i sitt betänkande nr 9/1992-93.

Vad avser kulturutskottets åsikt om att landskapsstyrelsen redan under våren skulle presentera en redogörelse över föregående års verksamhet, konstaterar utskottet att landstingsordningen möjliggör ett sådant förfarande, exempelvis genom att landskapsstyrelsen avger ett meddelande.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 13 september 1993 inbegärt lagutskottets yttrande över berättelsen. Utskottet har inbegärt utlåtanden i ärendet av finansutskottet, näringsutskottet, kulturutskottet samt social- och miljöutskottet. Utlåtandena fogas till betänkandet.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Sune Eriksson, vice ordföranden Sundback samt ledamöterna Christer Jansson, Gunnar Jansson och Sirén.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget meddelar landskapsstyrelsen till kännedom vad utskottet anfört i betänkandets motivering.

Marihamn den 4 januari 1994

Ordförande

Sune Eriksson

Sekreterare

Lars Ingmar Johansson

ÅLANDS LAGTING

Till lagutskottet

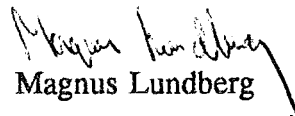
från finansutskottet

Finansutskottet har mottagit lagutskottets brev av den 14 september 1993. I brevet anhåller lagutskottet om finansutskottets utlåtande över de avsnitt i landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1992 som är att hänföra till utskottets arbetsområde.

Utskottet får som sitt yttrande framföra att det inte har någonting att invända mot berättelsen eller att i övrigt anföra i ärendet.

Mariehamn den 11 januari 1994

Ordförande

Magnus Lundberg

Sekreterare

Janina Groop

1941

1941

1941

1941

1941

1941

1941

1941

1941

1941

ÅLANDS LAGTING

Till Lagutskottet

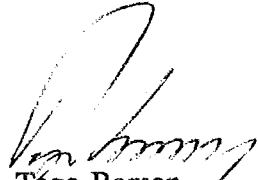
från näringsutskottet

Lagutskottet har i brev av den 14 september 1993 i enlighet med 41 § landstingsordningen inbegärt näringsutskottets utlåtande över landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1992. Näringsutskottet har tagit del av berättelsen men har i anledning härav inget att anföra.

Mariehamn den 23 september 1993

På näringsutskottets vägnar:

Ordförande

Tage Boman

Sekreterare

Susanne Eriksson

1952

1952

1952

1952

1952

1952

1952

1952

ÅLANDS LAGTING

Till lagutskottet

från kulturutskottet

Lagutskottet har i brev av den 14 september 1993 i enlighet med landstingsordningens 41 § anhållit om kulturutskottets utlåtande över landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1992.

Utskottet önskar hänvisa till bifogade tidigare utlåtanden över förvaltningsberättelserna för åren 1990 och 1991 och meddela att utskottet vidblir sina i utlåtandena framförda åsikter samt framhålla att utskottet anser att synpunkterna denna gång bör beaktas i lagutskottets betänkande över berättelsen.

Utskottet har i övrigt inget att anföra.

Mariehamn den 21 september 1993

Ordförande

Olof Erland

Sekreterare

Susanne Eriksson

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

ÅLANDS LAGTING

Till lagutskottet

från social- och miljöutskottet

Lagutskottet har i brev av den 14 september 1993 i enlighet med 41 § landstingsordningen inbegärt social- och miljöutskottets utlåtande över landskapsstyrelsens förvaltningsberättelse för år 1992. På grund av andra viktiga och brådskande ärenden som remitterats till social- och miljöutskottet har utskottet valt att detta år inte fördjupa sig i förvaltningsberättelsen och avstår därför från att avge utlåtande.

Mariehamn den 11 januari 1994

På social- och miljöutskottets vägnar

Ordförande

Lennart Isaksson

Sekreterare

Susanne Eriksson

Project Title

This document describes the project objectives and the methodology used for data collection and analysis. The project aims to investigate the impact of various factors on the system's performance. The methodology involves a series of experiments and data analysis techniques.

The results of the experiments show that the system's performance is significantly affected by the input variables. The data analysis indicates that there is a strong correlation between the input variables and the output results.

In conclusion, the project has successfully demonstrated the impact of the input variables on the system's performance. The findings provide valuable insights into the system's behavior and can be used to optimize its performance.